

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Volja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 71. — STEV. 71.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 27, 1935. — SREDA, 27. MARCA 1935

VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

TUDI MALA ANTANTA HOČE IMETI ODLOČILNO BESEDO

BOLGARSKA, AVSTRIJA IN MADŽARSKA NE SMEJO UVESTI PRISILNE VOJAŠKE SLUŽBE

Močna italijanska armada razburja sosede. — Oborožena Avstrija se ne bo upirala Nemčiji. — Titulescu se je v Beogradu dolgo posvetoval z ministrskim predsednikom Jeftičem. — Madžarsko časopisje dolži Titulesca, da skuša sejati razdor med Francijo in Italijo.

BEOGRAD, Jugoslavija, 26. marca. — Romunski zunanji minister Nikolaj Titulescu je v spremstvu tajnika zunanjega urada Samuela Radulescu prišel v Beograd, kjer so ga sprejeli ministrski predsednik Bogoljub Jeftič in poslaniki držav Male antante in balkanske zveze.

Po polurnem razgovoru z Jeftičem je bil Titulescu gost na banketu, katerega je pripravil ministrski predsednik Jeftič in katerega so se udeležili vsi ministrski in poslaniki Male antante in balkanske zveze.

Nato je imel Titulescu zopet do pozne ure konferenco z Jeftičem.

Posvetovanja se bodo danes nadaljevala, in Titulescu bo proti večeru odpotoval v Bratislavo, kjer se bo sestal s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Edvardom Benešem. Iz Bratislave pa bo odšel v Pariz, Bruselj in London.

Glede Titulescovega potovanja vlada uradna tajnost, in časopisje ne omenja vsebine teh razgovorov, toda povod tega potovanja je najbrže bojazen, da bodo Avstrija, Madžarska in Bolgarska sledile zgledu Nemčije in bodo vpeljale obvezno vojaško službo. Po mnenju Male antante in Balkanske zveze bi to zelo ogrožalo mir na Balkanu. Titulescu hoče doseči popolni sporazum najprej z Malo antanto glede take možnosti, nato pa bo obvestil velesile, kaj je bilo sklenjeno.

Politični krogi so mnenja, da je Titulescu pripravljen iti celo tako daleč, da bo zapretel, da pretrga gospodarske in politične odnose, če bi bilo treba. Znano je, da Italija odobruje obnove obvezne vojaške službe v Avstriji, česar pa ne odobruje v drugih dveh državah in tako so se zopet poslabšali komaj nekoliko izboljšani odnosi med Malo antanto in Italijo.

Italijanskemu zatrdilo, da bi se Avstrija s povečano armado upirala Nemčiji, se državnik Male antante posmehuje, ker je mogoče, da bi se Avstrija, Madžarska in Bolgarska med seboj zvezale in bi z novim orožjem nastopile proti Mali antanti in balkanskim državam.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 26. marca. — Madžarsko časopisje je pričelo s splošnim napadom na romunskega zunanjega ministra Nikolaja Titulescu, ker nasprotuje obvezni vojaški službi v Avstriji, Madžarski in Bolgarski.

Klerikalni list "Nemzeti Usjag" dolži Titulesca da skuša sejati razdor med Francijo in Italijo.

"Pester Lloyd" v svojem članku pod naslovom "Titulescu kot rešitelj miru" zasmehuje Titulesca in zatrjuje, da se Madžarska ne oborožuje in da čaka na naravni razvoj političnih razmer. Dalje pravi, da Titulescu ni na mirovni misli, temveč da pod krinko miru samo pripravlja vojno proti sosednim državam.

"Madžarska je obdržala svoj mir v mrzličnih dneh, ki so sledili nemškemu koraku in Titulescova nizka agitacija je ne bo motila v njenem mirnem delovanju."

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 26. marca. — Ministrski predsednik Julius Goemboes je očistil ozračje mnogih govoric, ko je javno izjavil, da se Madžarska ne bo skušala oborožiti proti željam svojih sood.

Nemčija vztraja na svojem stališču

ROOSEVELT NA POČITNICAH

Predsednik bo 10 dni lovil ribe. — Imel je daljše posvetovanje s senatnim voditeljem Robinsonom.

Washington, D. C., 26. marca. — Predsednik Roosevelt je v ponedeljek zvečer odpotoval proti jugu, kjer se namerava 10 dni razvedriti z ribolovom. Ko se je njegovemu tajniku L. M. Howeyju zdravstveno stanje vidno izboljšalo, je bil predsednik mnenja, da si sme dovoliti kratke počitnice.

Pred svojim odhodom je imel predsednik daljši razgovor z demokratičnim senatnim voditeljem, senatorjem Robinsonom. Robinson je pozneje rekel, da je predsednik mnenja, da je pet postavnih predlog vrednih, da o njih kongres razpravi. V te predloge so vključene predloge glede podaljšanja NRA, starostne pokojnine in zavarovanja proti brezposelnosti, glede povziranja kapitala za Home Owners Loan Corporation itd. Ravno tako smatra predsednik za potrebno, da se uredi promet na železnicah, v parobrodstvu in zračnih črtah ter sprejme nove postavne za živila.

Ko bo prišel predsednik v Jacksonville, Fla., se bo z rusilecem odpeljal na jahto Vincenta Astorja "Nurmahal". Rušilec bo stalno ostal v bližini jahte.

Glede Wagnerjeve predloge, čije sprejem zahtevajo delavske organizacije, je rekel senator Robinson, da o njej s predsednikom ni razpravljal.

AVSTRIJA BO ZAHTEVALA ARMADO

Žneva, Švica, 26. marca. — Iz zanesljivih virov se poroča, da bo Avstrija pri Ligi narodov stavila zahtevo, da sme vpeljati prisilno vojaško službo in držati armado 100,000 mož.

Avstrijska vlada je obvestila Anglijo, Francijo in Italijo, da svojega stališča ne more več zadržati, dokler ni premenjena vojaška določba versailske mirovne pogodbe.

"Nemčija, ki ni dobila odgovora na svojo prošnjo za enakost v orožju, si jo je vzela sama," je rekel Goemboes v svojem govoru v parlamentarni kampaniji. "Na tej poti ne bomo sledili Nemčiji. Ker smo v Ligi narodov, bomo ponovili prošnjo za enakost v orožju v upanju, da bomo s pomočjo Italije in drugih naših prijateljev dosegli svoj cilj."

ZENEVA, Švica, 26. marca. — Politični krogi zagotavljajo, da so slišali, da je Francija zagotovila Avstriji in Madžarski, da boste deležni vsake premembe vojaških določb versailske mirovne pogodbe, ako bodo te točke v kaki meri olajšane tudi za Nemčijo.

MIROVNI PAKT JE NEPREKLICEN

MacDonald je podal svojo izjavo v poslanski zbornici. — Vsled Hitlerjeve oborožitve ostali del pogodbe ni premenjen.

London, Anglija, 26. marca. Anglija vsled Hitlerjeve izjave, da Nemčija ni več vezana po vojaških določbah versailske mirovne pogodbe, smatra mirovno pogodbo še vedno za veljavno. Obnove obvezne vojaške službe in povečanje nemškega reihswehra sicer krši vojaške določbe pogodbe, toda vse druge določbe so nedotaknjene. Po izjavi ministrskega predsednika Ramsey MacDonald v poslanski zbornici smatra Anglija za "nesporazum", ako Nemčija, ali kaka druga država zavzre kak določbo mirovne pogodbe.

Ta izjava je bila podana na vprašanje poslance Gordon-Ralph Hall-Caine, ki je hotel od ministrskega predsednika izvedeti, kaj misli angleška vlada glede Nemčije, ko je zavrgla versailsko mirovno pogodbo.

"Pogodba ne izključuje možnosti premembe posameznih določb po državah, ki so jo podpisale", je rekel MacDonald, "član parlamenta je v zmoti, ako misli, da je vsled samovoljnega čina Nemčije ali kake druge države pogodba razveljavljena, ako označbo razveljavljenje vzamemo v splošnem pomenu. Nemška izjava z dne 16. marca glede uvedbe splošno obvezne vojaške službe je pokazala namen nemške vlade, da več ne priznava nekaj vojaških določb mirovne pogodbe. Kolikor je meni znano, pusti nemška vlada vse ostale določbe nedotaknjene."

ATENTATORJA PRED PRED SODIŠČEM

Rim, Italija, 25. marca. — Posebno sodišče za zaščito države je uvedlo danes proces proti Mariu Abiezzu in Alojziju Tambussiju, čes, da sta nameravala meseca aprila lanskega leta usmrtiti Mussolinija.

Pri mestu Bielli sta razdejala tračnice, po katerih je vozil vlak z ministrskim predsednikom.

FARMERJI BEŽE PRED PRAHOM

Farmerji kar trumoma odhajajo s svojih farm. Zapustili so že dva milijona akrov zemlje.

Springfield, Colo., 26. marca. — V soboto je nekaj sto farmerjev z ženami in otroci zapustilo okoli 2,000,000 akrov opustošene zemlje. Pred nekaj dnevi se je po teh planjavah širilo mnogo obetajoče žitno polje in Springfield je bil središče te poljedelske pokrajine.

Farmerji beže pred naravnim pojavom, ki je prinesel opustošenje in smrt. Razvila se je neka vrsta pljučnice, za katero jih je že več pomrlo. Skoro vsakdo ima bolno grlo.

Kjer so se razprostirala bogata žitna polja in pašniki, je sedaj videti samo goličavo, kajti viharji, ki so divjali več dni, so odnesli vso zemljo. V nekaterih krajih vzhodnega dela Colorada in zapadnega Kansasa ni ostalo niti toliko trave, da bi bilo ž njo mogoče nakrmiti konja. V nekaterih krajih stoji prah šest čevljev visoko.

Viharji so dvignili prah s planjav držav Colorado, Kansas, Oklahoma in Texas. S seboj so tudi odnesli vse žito in travo.

Strokovnjaki pravijo, da so to katastrofo povzročili farmerji sami, ker so imeli navado požigati strnišča, da korenine niso mogle držati zemlje in jo zavarovati proti vetrovom. Vsled tega nima prst ničesar, kar bi jo držalo k tlom in tako lahko postane igrača vetrov in viharjev.

Žalosten je pogled na zapuščena farmerska domovja. — Prah in pesek je nakopičen okoli hiš in gospodarskih poslopj. Vrtovi okoli hiš so izgubili. Kolikor živine farmerji niso mogli odgnati s seboj, poveša glave ter ima repe obrnjene proti severu, od koder so prišli viharji.

Kjer je bila najbogatejša poljedelska zemlja, se sedaj nahajajo kupi prahu in peska. Celo tako imenovano bivolovo travo, ki so jo po nekaterih mestih pustili farmerji rasti, da je varovala zemljo pred viharji, so sedaj odnesli vetrovi. Vseposod sama pušča.

Metropolis, Ill., 26. marca. Silen tornado je v ponedeljek popoldne prišel nad Metropolis in za seboj pustil veliko opustošenje. Porušeni je okoli 40 poslopj; železniška postaja je v razvalinah. Vsled viharja sta bila tudi prizadeta sosednja mesta Brookport in Golconda. Vsa ta mesta pa stoji vsled velikih n alivov zadnjih dni pod vodo. Nekaj minut zatem, ko je ponehal vihar, je zopet sijalo sonce.

Velikanski oblaki prahu pokrivajo večji del severozapada. Žito je uničeno, medtem ko je po gorah zapadel sneg. V dveh

POSVETOVANJE MED HITLERJEM IN SIR SIMONOM KONČANO

LONDON, Anglija, 27. marca. — "Daily Telegraph" je dobil iz Berlina poročilo, da je stavel Hitler angleškemu zunanjemu ministru Sir Simonu naravnost nesprijemljive zahteve. Konferenca, od katere je svetovna javnost toliko pričakovala, je bila včeraj zaključena.

Iz precej zanesljivega vira se je zvedelo, da so Hitlerjeve zahteve naslednje:

— Nemčija naj ima istotako močno zračno silo kot jo ima Velika Britanija in Francija.

— Tonaža nemške vojne mornarice naj znaša štiristo tisoč ton, kar je skoro še enkrat toliko kot je določeno za francosko mornarico po washingtonskem dogovoru.

— Poljski koridor naj bo opušen, in zavezniki morajo izjaviti, da sedanja nemška vzhodna meja ni stalna.

— Nemško-češkoslovaško mejo je treba tako preurediti, da bo 3,500,000 Nemcev, ki so sedaj pod češkoslovaško nadvlado, vrnjenih Nemčiji.

— Med Nemčijo in Avstrijo naj bo ustanovljena gospodarska zveza.

Berlin, Nemčija, 26. marca. Danes so bila zaključena angleško-nemška posvetovanja. Zastopniki Anglije in Nemčije niso rešili niti enega vožnejših problemov, ki ogrožajo evropski mir.

Angleški zastopniki so bili zelo razočarani, ker Nemčija zahteva predvsem popolno enakopravnost v orožju.

Po konferenci je bilo izdano uradno poročilo, da so se dogovori vršili v "odkritostnem prijateljskem tonu".

Angleški zunanji minister Simon se bo vrnil jutri z letalom v London, dočim bo njegov tovariš Eden obiskal Moskvo, Varšavo in Prago.

Angleška odposlanca sta prišla v nedeljo v Berlin z namenom, da pregovorita Nemčijo k povratku v Ligo narodov ter da dobita od Nemčije natančno pojasnilo kakšna bo njena bodoča moč na kopnem, na morju in v zraku.

Angleška zastopnika nista dobila o tem nikakih zanesljivih podatkov.

PAPEŽ BO MOLIL ZA MIR

Vatikansko mesto, 26. marca. — Papež Pij bo imel dne 7. aprila v katedrali sv. Petra slovesno sv. mašo, pri kateri bo molil za ohranitev miru.

državah pa so reke prestopile svoje bregove.

Ravnatelj statističnega urada države Colorado, Hubert L. Collins, pravi, da je zemlja za sto let uničena in se je ne bo izplačalo obdelovati.

Oklahoma je najprej trpela vsled viharjev, sedaj pa vsled povodnji. Reke v Arkansasu groze s poplavam.

ŠPIJONAŽNI PROCES PROTI AMERIKANCU

Robert Gordon Switz je izdal svoje tovariše. — Mogoče bo oproščen. Hotel je razkriniti delovanje vohunov.

Pariz, Francija, 26. marca. Amerikane Robert Gordon Switz je obdolžil 19 drugih oseb vohunstva v prid sovjetske Rusije, ko se je pred policijskim sodiščem pričela obravnava proti njemu, njegovi ženi in 19 soobtožni. Poleg tega je Switz tudi rekel, da se je pridružil vohunski družbi, da bi jo razkrinkal in s tem pomagal Franciji.

Switz, ki je v preiskovalnem zaporu pustil rasti brado, je prišel v dvorano samozavestno; njegova žena pa manj izovalno kot ob času svoje aretacije pred petnajstimi meseci. V pričetku obravnave je bilo prebrano njuno priznanje ob času aretacije. Proces bo trajal okoli dva meseca. Dva otroka, katerima sta obtoženi materi dali življenje v preiskovalnem zaporu, sta spala ali pa jokala v naročju svojih mater. Materi sta Chana Salmon in Magdalena Mermet.

Zagovornik Beijamina Bercowitza in njegove žene iz Montreala v Kanadi, Andre Berton, je hotel javno prebrati zgodovino sovjetskega vohunstva v Franciji, česar mu pa sodišče ni dovolilo. Berton je s tem hotel dokazati, da je bilo to vohunstvo v teku, predno je prišlo do prijateljskega zblizanja med Francijo in Rusijo. Zagovornik je trdil, da je v to vohunsko afero zapleten tudi bivši češkoslovaški vojaški atašej.

Vsled Switzove izjave, da se je leta 1933 pridružil vohunski skupini v namenu, da pomaga Franciji, je bil sodnik presenečen, dasi Switzovemu zatrdilo ne verjame. Besedilo Switzovega pričevanja ni bilo objavljeno in sodnik je strogo naročil tudi zagovornikom, da drže skrajno tajnost o celim procesu.

Kot zagotavljajo nekateri krogi, bosta Switz in njegova žena najbrže oproščena, ker sta nastopila kot držav. pričel proti drugim soobtožencem, toda v slučaju oprostitev bosta izgnana iz dežele.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Table with subscription rates: In celo leto velja za Ameriko in Kanado \$6.00, Za pol leta \$3.50, Za tretje leta \$11.00.

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement "Glas Naroda" imajo vsaki dan izvenih nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3834

BORAH O VOJNI

Dasi je ameriški senator Borah v gotovih ozirih precej pristranski in svojeglav, se mu mora priznati, da dobro pozna svetovno politiko.

Borah je bil dolgo let načelnik senatnega odbora za zunanje zadeve ter je v političnem pogledu precej dober prerok.

Vsled Hitlerjeve odredbe, da mora biti v Nemčiji uvedena prisilna vojaška služba in da mora biti Nemčija glede orožja enkoppravna z drugimi državami, je zavrsala po vsem svetu, da smo na pragu nove vojne, ki bo dosti strašnejša kot je bila vojna, katera se je končala 1. 1918.

Z ozirom na to so zelo zanimiva Borahova izjavljanja. Nemčija je že dolgo časa na tajnem oboroževala. Pravi Borah, zdaj se je pa naveličala skrivanja in oborožuje javno. Teško je govoriti o posledicah te odločitve, toda po mojem prepričanju nove evropske vojne se tako kmalu ne bo.

Zavezniki pravijo, da je Nemčija prekršila versaillesko mirovno pogodbo. No, pred Nemčijo so jo prekršile tudi druge države, ker jim niso zadostovale vojaške in druge določbe, ki jih vsebuje. Nemčiji slednjiče ni preostajalo nič drugega kot da tudi ona proglasi versaillesko pogodbo za ničevo. Tega se pa nihče bolj ne zaveda kot Anglija, in ključ k položaju je v rokah Anglije.

Italiji in Franciji zaenkrat vojna še nič ne diši. Sovražnosti bi izbruhle le v slučaju, če bi skušali zavezniki prisiliti Nemčijo, da bi se držala mirovne pogodbe.

Zavezniki se bodo poslužili z eno samo izjemo vseh sredstev, da ustrahujejo Nemčijo. Sredstvo, ki se ga ne bodo poslužili, je pa orožje.

Ako pa navzlic vsemu temu izbruhne v Evropi vojna, se je Združene države ne bodo udeležile. Ameriški narod naj bi Evropi ne posvečal preveč brige in skrbi, pač pa naj bi se v prvi vrsti brigal za domače zadeve. V Ameriki je še sila dosti nerešenih problemov. Čimmanj se bomo vmešavali v evropske homotije, tembolje bo za nas. Amerika namreč še vedno trpi na posledicah svojega evropskega obiska.

Navsezadnje je prav in je že skrajni čas, da versailleska pogodba izgubi veljavo. Nепrestano sem poudarjal, da v Evropi ne more biti miru, dokler bo to čudno skrpuvalo v veljavi.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vsled naše dolgoletne skušnje vam samoremo dajmo najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vizice in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, se najmanjšo stroška.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do sadnjegc trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, EE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navodila in spoznavljamo vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 West 18th Street New York, N. Y.

Iz Jugoslavije.

Pretrsljiva tragedija mlade matere.

Na splitskem pokopališču Lovrinu se je te dni zgrnila zemlja nad grobom mlade obupane matere in njene dveletne hčerke. Po žalostnem pogrebu je dobila tragedija mlade matere in hčerke še svoj pretresljiv epilog. Na sumpanskem pokopališču so našli ročno torbico 26-letne Ele Babičeve, ki je služila pri sreškem načelniku. V torbici je bilo nekaj poslovnih pism. Mlada mati je svoji prijateljici in sestri sporočila, da ne more več živeti in da gre s hčerko vred v smrt. "Mala Tica (hčerka) mi bo obrisala zadnje solze", je stalo v pismu in naročeni so bili pozdravi za njenega moža Alberta, s katerim je preživela nekaj srečnih let v Zagrebu. Eno poslovilno pismo je bilo namenjeno tudi v Dol pri Hrastniku, od koder je bila obupanka doma.

Splitski in drugi listi so objavljali tudi razgovore s sestro in prijateljico pokojne Ele Babičeve, ki si tudi nista mogli razložiti vzroka obupnega čina. Poročila so zaradi tega tragedijo označile za obupom zaradi eksistenčnih skrbi, mislili pa so tudi na nesrečo v zakonu. Po pogrebu so ti pomisleki odpadli. Javil se je namreč mož nesrečne Ele, Albert Babič, ki je šele iz časopisov izvedel, kaj se je zgodilo. Mož je dolgo iskal delo, da bi mogel preživljati malo družinico. Neuspehi in razočaranja pri tem iskanju so mlado ženo tako potrli, da je vzela sebi in hčerki življenje. Če bi bila vztrajala le še nekaj dni, bi bila rešena skrbi in trpljenja. Baš tedaj, ko so pod obzidjem sumpanskega pokopališča iskali truplo matere in hčerke, je Albert Babič dobil tako dolgo in vroče zaželjeno službo, in, ko je že pisal veselo vest svoji ženi, mu je radostno sporočila prekinila časopisna vest o smrti žene in hčerke. Ela (Rafaela) Babičeva, rojena Goluhova, se je iz svojega domačega kraja Dol pri Hrastniku podala pred leti služiti v Zagreb, kjer se je potem poročila z Albertom Babičem. Bada je umrla njeno družinsko srečo, strah pred bodočnostjo pa jo je pogal v smrt.

1.200.000 Din je zahteval od občine za zlomljeno nogo.

Sarajevska policija je uvedla preiskavo v zapleteni zadevi, ki se je zgodila že leta 1932 in ki se je pravkar ponovno obravnavala pred apelacijskim sodiščem v Sarajevu. Dosedanji rezultat preiskave je aretacija bivšega gostilničarja Nike Brzoviča, ki je bil v tej zadevi glavna priča. V noči na 10. marca leta 1932 je namreč upokojeni sadnik Niko Popović padel na pločniku in si zlomil nogo; ko je dobil zdravniško izpričevalo, da je stooostotno nesposoben za fizično delo, je tožil sarajevsko občino za odškodnino. Zahteval je 1.200.000 Din. Trdili je, da je padel v Ulici Riste Besaroviča, ki je bila razkopana in nerazsvetljena. Kot priča je fungiral gostilničar Niko Brzovič, ki je Popovičeve navedbe potrdil. Sodišče je takrat razsodilo, da je občina mesta Sarajeva kriva in da mora plačati Popoviču 600.000 Din.

Pred kratkim je policija doznala, da Brzovič sploh ni bil prisoten, ko se je zgodila Popoviču nesreča. Policija je najprej zaslišala Brzoviča, ki je spocetka vztrajal pri svoji izjavi, katero je bil dal na sodišču. Nekaj dni pozneje pa je povedal, da ga je k temu pričevanju pregovoril sam Popovič. Apelacijsko sodišče, ki bi morala zdaj izreči končno razsodbo, je odločitev odložilo, dokler se zadeva ne pojasni.

Zločin nasilnika.

Po banovinski cesti se je vračalo iz šole proi domu v Selee pri Juršincih več deklice, med njimi neka 7-letna punčga. Ko so bile že blizu doma, so srečale neznanega moškega in ga lepo pozdravile. Neznane pa je prijel sedemletno deklico za roke, jo s silo odvedel v bližnji gozd, izvršil gnusen zločin in bednemu dekletu grozil z nožem. Ostale deklice, ki so se neznanca ustrašile, so pobegnile, in doma povedale, kaj se je zgodilo. Domači so takoj šli iskat hčerke, ki si jo našli v gozdu hudo poškodovano. Odpeljali so jo k zdravniku. Zločincem so orožniki že na sledu: je neki domačin in bo prej plačilo pri sodišču.

Za Velikonoc

DENARNE POSILJATVE

Denarna nakazila izvrujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

Table with exchange rates for Yugoslavia and Italy. Includes columns for currency type and amount.

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOL

Če izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bôdjal v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

Table with remittance rates in American dollars. Includes columns for amount and rate.

Prejemnik nobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Najna nakazila izvrujemo po Czech Letter za priplačilo \$1.-

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

VABILO

Koncert z Igro SLOVENSKEGA PEVSKEGA DRUŠTVA "SLOVAN"

V NEDELJO, DNE 31. MARCA 1935 v Slovenskem Narodnem Domu 253 IRVING AVE., BROOKLYN, N. Y. Zateček ob 3. popoldne. Vstopnina 35 centov. ZA OBILNO VDELEŽBO SE PRIPOROČA "SLOVAN"

Dopisi.

St. Michael, Pa.

Iz naše naselbine so dopisi tako redki kot da bi sv. Michael vedno spal. Na dan sv. Jožefa je minilo petindvajset let, odkar sem prišla v Ameriko. Tisti dan mi bo ostal vedno v spominu. Tudi Zgaga se je spomnil Jožefov in Pope ter jim voščil za god. To je prav.

Zdi se mi, da se razmere nekoliko izboljšujejo. Dobro že ni, toda nekoliko bolje je vendarle kot je bilo. Pa vse bi se še nekako prestalo, če bi ne bilo tako silne draginje. Hooverjevih časov si nihče več ne želi nazaj.

Pozdrav!

Naročnica.

Duluth, Minn.

Tukaj vam pošljem šest dolarjev za naročnino, ki mi je pred kratkim potekla.

21. marca se je začela pomlad, toda le v koledarju in po nekaterih krajih. Tukaj v Minnesoti bomo morali še par tednov počakati.

Pozimi je bilo precej snega, vs se je pa zdaj že večinoma ves stajal in ponekod se že vidi, zeleno travo. Italijani že nabirajo regrat, jaz bom pa raje solato zasejala. Še Zgagi bi jo rada poslala, ker zna tako dobro urejevati svojo kolo. Njegova kolona se mi poleg romanov najbolj dopade. Zadnjič sem čitala, da bo kmalu konec "Dveh sirot". Upam, da boste zopet objavili kaj tako zanimivega.

Z delom se je obrnilo nekoliko na bolje. Cementna tovarna je vzela nazaj nekaj starih delavcev, istotako tudi jeklar. Dosti jih je pa še vedno na reliefu.

Te dni imamo sv. mistijon v angleškem jeziku, lani smo ga imeli pa v slovenskem.

Tudi Petru Zgagi bi ne škodovalo, če bi se kdaj mistijona udeležil.

Pozdrav vsem naročnikom in rojakom.

Poročevalce.

NAPAD NA DRŽAVNEGA PRAVDNIKA

Zločinci v Chicagu so se zarotili proti življenju državnega pravdnika Thom. J. Courtneya. Oddali so od zaden osem strelav na njegov avtomobil, v katerem se je peljal s članom mestnega sveta Harryjem E. Perryjem.

Smatrati se mora naravnost za čudež, da ga ni zadela nobena krogla. Šest krogel je običajlo v blazini sedeža, dve krogli pa sta se odbili na nekem kovinskem kosu pri stranskem oknu ter so se obrnile proti strelji.

Zs dve leti je vodil Courtney neizprosen boj proti zločincem v delavskih organizacijah. Posebno strogo je nastopil proti uniji soferjev, ker je ena soferska unija skušala izpodrinuti drugo. Takoj po atentatu je pričela policija domnevati, da je na Courtneya streljal kak član soferske unije iz masčevanja.

Courtney in Perry sta ravno prišla iz neke restavracije in se odpeljala z avtomobilom, ko se jima približa drug avtomobil, v katerem sta sedela dva moška. Napad je moral biti skrbno pripravljen, kajti strelji so sledili tako naglo eden za drugim, da Courtneyev sofer McInerney, ki je policist, niti ni mogel potegniti svojega revolverja.

Nato sta napadalec naglo izginila. Courtney je demokrat in je bil leta 1932 izvoljen za državnega pravdnika. Star je 37 let. Njemu se ima javnost zahvaliti, da jo je rešil roparske tolpe.

DOLOČBE O ŽENITVI JUGOSLOVAN. ČASTNIKOV

Bograd, Jugoslavija, 24. marca. — Jugoslovanski vojak se bodo smeli ženiti samo, ako bodo ustregli tozadevnim postavam. Jugoslovanski "vojaški svet" pravi, da so častniki zrelji za poroko s 26. letom. Nevesta pa mora imeti najmanj \$2000 dohodkov na leto, ako je ženin poročnik, in \$3000 ako je njen izvoljenec stotnik.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. P. Barberton, O. — Od oseb, ki niso naročene na naš list, nam ne kaže pričevati brezplačnih oglasov v obliki dopisa. Po postavi je prepovedano priporočati zrebanje.

Take ženske mi ne ugajajo. In take ne, ki nosijo kratka krila, pa imajo ko slon debele noge; take, ki si sive lase rdeče barvajo; take ki tajje leta kakor gad noge; take, ki pripovedujejo, kako in kje so bile operirane; take, ki se za vsako malenkost emirajo; take, ki hvalijo svoje moze; in navsezadnje tudi tistih ne morem trpeti, ki mi z besedo in dejanjem dokažejo, da ne marajo zame.

Advertisement for KILLS PAIN featuring a product image and text: Zoper prehlade zahtevajte svetovnoizjavni ANCHOR PAIN-EXPELLER Pain-Expeller vedno prečizne bolečine.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

A. W. BANFIEL:

MED DIVJAKI NGOMBE

Zadaj za Belgijskim Kongom južno od reke Kongo in severno od Lolange blizu ekvatorja živi na ozki progi zemlje plene Ngombe. To deželo smatrajo tisti, ki potujejo po Srednji Afriki, za "deželo nikogar".

Pred kratkim, ko sem potoval po Srednji Afriki, sem se ob reki Kongo vračal k zahodni obali. Na tej poti sem srečal divjake Ngombe prav na njihovem ozemlju.

Pri Uputu ob Gornjem Kongu sva krenila od glavne reke. Hotela sva skozi okraj Lolange, da bi obiskala misijonsko postajo v Bongandangi. Belgijski vladni uradnik v Lisali nama je odrekel prošnjo, ko sva ga prosila za nosilec domačine, ko je slišal, da hočeva po bližnji skoz tako nevarno ozemlje, kakor je Ngombe. Skušal naju je od tega načrta odvreniti.

Tudi misijonarji, ki so za naju dva dni iskali nosilce, niso mogli dobiti niti enega, ki bi hotel z nama v ozemlje tistih divjakov. Zato sva se drugi dan vrnila na pošto in tam vprašala, ali bi mogla dobiti policijsko spremstvo skoz Ngombe. Morda se naju je poveljnik naveličal in hotel iznebiti, ker nisva hotela odnehati, ne vem — a poslal je šest domačinov policistov na trg, naj tam z biči iz žilavke povodnega konja dobe toliko mož, kolikor jih morejo. Policija je pripeljala več fantov domačinov, in poveljnik jim je rekel: "S temle možmi boste šli skoz Ngombe. Srečno pot!"

Odrinili smo v čolnih, izdelanih iz hlodov. Fantje so bili neprijazni. Čolni, naloženi z mojimi stvarmi, so bili daleč za nami. Ko so pa prišli bliže, sva z grozo videla, da so polni vode, in da najini zaboji s knjigami, obleko, živili, opremo za kampiranje itd. v njih plavajo. Večina najinih potrebščin za potovanje je bilo uničena. Prepričana sva bila, da jo bodo fantje ponoči pobrisali, se s čolni vrnili domov, naju pa pustili na kakšem otoku sredi reke Kongo. Ta načrt sva jim prekrizala s tem, da sva se u-taborila ob bregu poleg čolnov.

Drugi dan smo krenili od glavne reke in veslali po potoku, ki je tekel skoz neprodoren, temen gozd. Ves dan nismo srečali žive duše; pa tudi zivali in ptice smo videli prav malo. To je duhove nosilcev pomirilo. Okoli solnčnega zahoda smo dospeli do neke vasi, kjer smo se zopet utaborili. Tisti večer sva legla z občutkom, da se mama ničesar ni bati, a motila sva se. Drugo jutro ni bilo ne fantov ne čolnov. Samo veslač, ki naju je spremljal kot sluga, je ostal. Šli smo in poklicali vaškega poglavarja. Na vsak zaboj sva položila srebrne novce, s čimer sva mu hotela pokazati, koliko sva pripravljena plačati, da bi nama zaboje spravil do reke Lolange. Poglavar in podglavarji so vzeli svetle novce, jlt ogledovali in jih skušali pregristi, potem so jih pa položili nazaj na zaboje in šli domov. Nato smo šli na poglavarjev dom in ga prosili, naj gre z nami tja, kjer je naš tovor. Položila sva na zaboje še več deharja, štirikrat toliko, kolikor je bila navadna cena, na kar se je vendar premislil in nama obljubil. Dal nama pa je razumeti, da ni ne njeemu ne njegovim ljudem dosti za denar. Zbral je tucat oboroženih

mož, jim zadel zaboje na glavo in šli smo. V vasi se nam je pridružil drugi duet.

Že čez nekaj časa smo srečali mnogo mož v orožju. Videli smo, kako so se jih naši ustrašili, zakaj bili so Ngombeji. Telo in obraz si kraste s tem, da si vrezujejo razna znamenja, kar je znano kot cikatrično delo (ponovno urezavanje v brazgotino). To jih dela zares strašne in divje.

Ko smo nato hodili nekaj ur, so se naši možje ustavili. Niso hoteli več dalje. Tovore se položili na tla in videla sva, da je njih namen, nas izzvati in tako dobiti priložnost za napad. Kmalu sva bila obdana od petdesetih vojščakov. Orožja nisva imela pri sebi. Puške sva skrila v enem od zabojev, zakaj vedela sva, da orožje v takih okoliščinah samo izziva. Samo ena napačna kretnja tisti trenotek, pa bi bilo po naju. Imela sva vsak svoj revolver, a kaj bi z njima ob toliki druhali!!

Ko sva videla, da jih s prošnjami samo jeziva, sva se odločila, da bova pustila vse skupaj in šla. V dveh jeklenih zabojih je bilo čez tisoč dolarjev v srebru in papirju.

Šla sva. S seboj sva vzela samo steklenico za vodo.

Najin služabnik je začel jokati. Bal se je, da se bo izgubil v gozdu, ali da ga bodo požrli divjaki.

Potovanje sva z domačinom nadaljevala v smeri, kakor sva ga začela. Od časa do časa smo prišli do kraja, kjer se je polno poti križalo in zdelo se nam je, kakor da nas vodi neka slutnja. Srečali nismo nikogar. — Brez dvoma pa so bili popotniki na poti, a brz, ko so nas slišali ali videli, so se nam umaknili v temen gozd, da smo šli mimo.

Ko smo tako hodili eno uro, se je pot kar naenkrat končala v neki reki; na nasprotnem bregu ni bilo nobenega sledu o njej. Bili smo v skripeih. V kateri smeri je šla pot naprej, proti vodi ali z vodo? Nekaj nam je pravilo, da pojdimo na desno. Kar oblečeni smo stopili v reko in bredli skoraj dve miljii daleč. Prišli smo do otoka, kjer smo prosili, da bi nam dali kaj jesti. Zavrnili so nas. Na drugem otoku nam je stara žena, ki je sedela pred svojo kočjo, dala jajce, druga pa dovolila, da si ga skuhamo v njenem loncu.

Pot smo nadaljevali po stezi, ki je peljala čez otok, potem pa zopet dol v reko. Bil je že mrak, ko se je od reke odeepila v gozd. Nagon nam je rekel, naj gremo po njej. Okoli polnoči smo dospeli do neke postaje za drva ob reki Lolangi, kjer se je najino potovanje končalo. Zvedela sva, da je postaja zvestavila vlada, da bi se mogli mimo vozeči parniki založiti z drvmi. Tu sva dobila prijaznega domačina, ki nam je za tisto noč odstopil svojo kočjo iz trave. Drugo jutro nas je spremil v Bongandango.

Misijonar je bil zelo presenečen, ko nas je zagledal. — Zglasila sva se pri poveljniku okraja in ga prosila, ali je mogoče kaj storiti, da bi dobila nazaj svoje blago. Tudi on se je čudil, ko sva mu povedala svojo zgodbo. "Čestitam vam, da ste prišli sploh živi iz tiste dežele! Imeli ste srečo. Vladni uradnik, ki je zadnjič hodil skoz tiste kraje z oboroženo policijo, je izgubil dva nosilca,

ki so ju požrli tisti divjaki," je dejal.

Čez štiri dni se je policija vrnila z našimi, še vedno zaprtimi zaboji in povedala, da so ležali na poti tam, kjer sva jih bila pustila.

T. K.

MODA MOČNEJŠA OD VOJNE

Ko je Francija pod Ludovikom XIV. zavzela vodilno mesto v modnih zadevah, so začeli resno misliti na to, kako bi pariške modne stvaritve, ki so tam tujkam tako ugajale, naj uspešnejše pokazali tudi v inozemstvu. Modnih listov takrat niso poznali, pa si je iznajdljiva glava izmislila voščeno lutko, maneken, ki si jo izdelovali najboljši kiparji in so jo bodni saloni pošiljali oblečeno v najnovejše oblačilne modele po svetu. Ideja se je izborno obnesla, boljše propagande za svoje modne izdelke bi si Francozi ne mogli izmisliti. Tako so najbolj znani italijanski damski krojači občeodovali na velikem, vsakoletnem 14-dnevnem sejmu v Benetkah takšno lutko, ki so jo oblekli vsak dan drugače po najnovejši francoski modi in ki je bila tem krojačem za ta delo vzor.

Posebno pozornost pa so Francozi posvečali Londonu. Tja so pošiljali najlepše lutke, ki so ustrezale povsem angleškemu ženskemu tipu in ki so jih odevali v svoje najlepše modne izdelke. Izdelava in oblačenje teh lutk je bila zadeva, za katero se je zanimal ves pariški višji svet, posebno pa literaturi naklonjene dame iz hotela Rambouilleta, slovite "precioze". Ema med njimi, pisateljica Sanderjjeva si je izmislila za te lutke celo romantično ime Pandora, po starogrski božici z zloglasno puščico, iz katere je iztresala na svet srečo ali gorje. Sicer ni imelo to ime nobenega opravka s Francijo in modo, vendar je ustrezalo tedanjemu okusu.

Pandora, ki so jo pošiljali vsako leto z najbogatejšimi oblačili preko Rokavskega preliva, je bila tako znamenita in važna reč, da so jo puščali celo v vojni med Francijo in Anglijo brez ovir čez mejo. Toda kmalu se je med Angleži, ki jim je bil francoski kralj Ludovik XV. posebno zoprni, pokazal odpor, ki se je prenesel počasi tudi na ubogo Pandoro. Začela se je borba proti francoskim maniram in oblekam in v tej nekrvavi vojni je podlegla tudi Pandora.

Šele pozneje, pod Ludovikom XVI. je "modni minister" Marije Antoinette, slovita pariška modistska Bertinova obnovila idejo modnih lutk: to celo vse bolj velikopotezno nego kdaj prej. Svet dotlej še ni bil videl tako mogočne reklamne kampanje, in se ji je uklonil. Toda potem, ko je začela dvigati glavo velika revolucija in je Bertinova pozabljena sedela v Londonu, se je končala tudi doba voščeniš Panora in njihovih naslednic. Vojne francoske republike in francoskega cesarstva so povsem izbrisale spomin nanje.

Advertise in "Glas Naroda"

Najbližje

"MERILO"

V VSEH razpravah glede javnih potrebščin je preoblica ugotovil in pomanjkanje dejstev. Ko pa pridejo važna dejstva na jasno, je javnost upravičena, da je nanje opozorjena.

Predlogi za ustanovitev občinskih elektrarn običajno temelje na izjavi, da predstavljajo "merilo", s katerim se lahko meri cene privatnih družb.

Občinske elektrarne, ki so New York City najbližje, so v Freeport in v Rockville Centre na Long Islandu. Včeraj so te elektrarne naznanile znižanje cen. Pa celo te nove cene (z denarnimi popusti, ki se jih ne poslužijo vsi odjemalci) so še vedno v splošnem višje za količine toka za povprečno domačo uporabo, kot so sedanje cene v Manhattan, Bronx, Brooklyn in Queens, kjer preskrbujemo več občin, ki se dajo primerjati s Freeportom in Rockville Centre.

Naslednje številke kažejo primerjavo cen za količino toka, ki se ga običajno rabi v domu:

Table with 4 columns: MESEČNE KW. URE, FREEPORT L. I.*, ROCKVILLE CENTRE L. I.*, NAŠA CENA ZA NEW YORK CITY (VKLJ. QUEENS). Rows for 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80 hours.

*Številke vsebujejo denarni popust.

Freeport in Rockville Centre občinske elektrarne ne plačajo davkov. Družbe, združene z Consolidated Gas Company of New York, so plačale leta 1914 več kot \$40,000,000 v davkih—ali 18% svojih skupnih dohodkov. Če bi morali ti dve "merilni" elektrarni plačati sličen davek, bi bile njune sedaj znižane cene približno 20% višje kot so naše Greater New York City cene.

Prebivalstvo New York City se z veseljem poslužuje električne službe, ki ga v kakovosti in zanesljivosti nima para nikjer na svetu.

THE NEW YORK EDISON COMPANY BROOKLYN EDISON COMPANY, INC. THE UNITED ELECTRIC LIGHT AND POWER COMPANY NEW YORK AND QUEENS ELECTRIC LIGHT AND POWER COMPANY Affiliated with the Consolidated Gas Company of New York

OTOK GLADU IN SMRTI

V Parizu se je pričela sodna razprava, katere izid čaka vsa francoska javnost z napetostjo, daš je ta izid že v naprej znan. Dva bretonska ribiča in neka ženska tožijo družbo "La Langoustine Francaise" za odškodnino, ki jim pripada po groznem trpljenju, ki so ga prebili v njeni službi.

Pred več leti je družba na samotnem in pustem otoku sredi Indijanskega oceana, kjer pa je bilo bogato lovišče rib, osnovala tovarno za konzerviranje rib. Živila je pripeljeval v večmesečnih presledkih parnik "Austral" z otoka Madagaskarja, v skladiščih jih je bilo vedno dovolj za vse nameštence in službenice tovarne.

V februarju 1930 pa se je zgodilo, da so skladišča iz nepojasnjenih razlogov do tal pogorela. Pravkar so jih bili znova napolnili in velika sreča je bila, da je bil parnik še zasidran v luki. Z naglo odločitvijo je kapitan dal kratek

vse uradnike in delavce tovarne le sedem oseb, pet ribičev in žena nekega izmed njih ter neki domačin z otoka Madagaskarja, naj bi ostala na otoku, da bi pazila na tovarniške naprave in počistila na pogorišču.

Živil je bilo za prvo silo še nekaj, sicer pa je morje nudilo dovolj rib, a v treh mesecih bi se parnik vrnil. Kmalu po njegovem odhodu pa se je začelo trpljenje. Pred vsem je požar uničil stanovanjske prostore in ker na otoku ni bilo lesa, si mala skupina ni mogla zgraditi novih hiš in je bila prepričana vsem vremenskim nepriklam, zlasti pekočim solničnim žarkom. Nato se jim je morala upreti že po nekoliko tednih enolična ribja hrana. Samo upanje, da se parnik vrne, jih je držalo pokonci. Toda ob domjenem času, v maju 1930, so zaman čakali, da bi se parnik prikazal na obzorju. Naslednjega dne ga tudi ni bilo in ves teden, potem dolge

tedne, mimili so meseci — družba je bila nanje pozabila. Začelo se je trpljenje, ki mu ni kmalu para. Polagoma so vsi oboleli za strašno boleznijo enolične prehrane, skorbutom, možje so postali tako slabotni, da še na ribji lov niso mogli več.

Še najdalje se je držal domačin z Madagaskarja. Nekaj časa je hodil sam lovit hrano za vse, toda nekega dne ga ni bilo več nazaj. Vzel ga je vihar ali pa se je izgubil na poti od otoka. Trije ribiči so umrli v kratkih presledkih drug za drugim, sila je priklopela do vrhunca.

In tedaj, v decembru 1930, se je zgodilo, da je "Austral" pristal ob otoku. Ljudem, ki so stopili iz njega, se je nudila strahotna slika. Poleg zgorelih hiš so na obrežju ležali trije do kosti shušani ljudje, dva moška in ženska. Še so živeli, a se niso mogli več dvigniti. Na nosilih so jih spravili na ladjo. Več let so jih morali negovati da so spet ozdravili. Danes pa stoje kot tožitelji pred sodniki.

Izid razprave, kakor rečeno, ni dvomljiv. Družba bo morala plačati visoko odškodnino za umrle žrtve svoje nemarnosti, a trojici preostalih bo morala plačevati dosmrtno rento. Višek prvega razpravljalnega dne je bilo čitanje dnevnika, ki ag je pisal eden izmed umrlih ribičev. V njem stoji med drugim: "Včeraj je umrl Le Brunon. Njegova žena je začela kričati... Moral jo je slišati, kajti tudi njemu so tekle solze z oči. Njegove ustnice so zasepetale "še ne". Hotel je pričakati, da se ladja vrne".

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

SAMOSTANSKI LOVEC

(ROMAN IZ 14. STOLETJA)

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

59

Z zbeganimi očmi pogleda, kot bi se bal, da bo proštn skočil v divji jezi.

Gospod Henrik pa mirno sedi. — Zakaj si to storil? — Ker me je hotel prijeti. — Bila je njegova dolžnost. Kradel si divjačino! Zakaj? — Za svojega otoka! Ker mi je nekdo povedal, da mu mora samo taka kri pomagati.

Gospod Henrik ga začuden pogleda. Čez nekaj časa pa vpraša:

— Kdo ti je to rekel? — Wolfrat zmaže z glavo in zamahne z roko. Sam sebe je mogel izdati, toda nikogar drugega.

Gospod Henrik ne izprašuje dalje. — Povej mi samo, če je tudi pomagalo. — Otrok je že umrl, ko sem prišel domov.

— Da, Wolfrat, vsak greh je zastoj! Ali ti tega, ko si s krvavo roko stopil k postelji, nema otrokova usta niso povedala?

Wolfrat stoji nepremično. S pogledom najglobljeja usmiljenja počivajo proštnove oči na Wolfratu. Ko vstane, ga Wolfrat plaho pogleda.

— Gospod! Kaj se bo z menoj zgodilo — Ker ne dobi nikakega odgovora, vpraša tiho: — Saj vendar živi, gospod!

— Ali je to tvoja zasluga? Ti bi ga pustil, da bi ležal in izkryavel, da nikdar ne bi mogel govoriti.

Wolfratu pade glava na prsi. — Kaj se bo zgodilo z menoj? — Tega ne vem. To moraš sam vedeti. Ni bil knez in gospodar, s katerim si govoril, bil je tvoj izpovednik. Karkoli si povedal, grem od tukaj in sem pozabil.

Pokrije se in gre. — Wolfrat skoči na noge, pritisne pest na čelo ter strmi za proštnom.

Ko pride proštn v glabino skalnate doline, se še enkrat ozre na križ. Vidi Wolfrata, kako gre k studencu, da zajame sveže vode.

Ko pride proštn do lovčeve kočice, pokliče Hajmota. Iz kočice ni nikakega odgovora, temveč s hraba, s katerega je lovec v spremstvu hitre Hele počasi stopal navzdol, noseč v roki izkopanih korenin.

— Kje si bil, Hajmo? — Korenine sem kopal, — pravi lovec s trudnim glasom, — za fratra kuharja.

— Ali ima zopet težko sapo in srčne krde? Čudno ne bi bilo. Toda to delo bi moral prepustiti komu drugemu. Hajmo ima povešene oči.

— Obljubil sem mu. — In pri tem si se preveč utrudil, sedaj pred odhodom v dolino. Kako si bled! Daj mi roko! Trese se. In tvoje oči gore. Hajmo, pustiti te moram v koči.

Loves se prestraši. — Prosim, gospod Henrik, samo tega ne! Nič več ne bi mogel zdržati v koči — dokler nisem zopet zdrav p o p o l n o m a zdrav! — Zadnji dve besedi tako nenavadno potrdi. Proštn ga pazno ogleduje.

— Torej pripravil si na pot! — Hajmo stopi v sobo. Gospod Henrik gleda za njim. — Rana se mu celi. Srce mu je postalo suho. Ubogi fant! Bojim se, da ta cvetlica ni rasla za tebe.

Zasliši ropot konjskih kopit: hlapec pride z osedlanim konjem. — Ali je žival trudna? — vpraša proštn. — Ne, gospod! vedno sem jo pustil počivati in pasti se. — Torej moremo takoj odpotovati. Zapri vrata gosposke kočice in mi prinesi lok in palico.

Hajmo pride napravljen, kot bi šel na lov; lovski nož ob hoku, lok na hrbtu. — Ne, ti! — se smeje gospod Henrik. — Tako ne boš jahal: oborožen in roko v zanjki. Orožje ti je napoti. Daj sem, hlapec naj ga nese. — Hajmo vzame lok. Palico pusti v koči, konj ima štiri za eno; sedaj pa zajahaj. — Gospod Henrik! — pravi Hajmo. — Jaz naj bi jahal, ko greste vi peš?

— Zajahaj, ti pravim! — Hajmo molče uboga in se zavilhti v sedlo. Hlapec vzame lok in si ga vrže čez ramo. — Tako, sedaj sem tudi jaz lovec, — se smeje, zasedi palico v tla in prime vajeti. Z glasnim lajanjem skoči Hela naprej.

Hajmo še enkrat rže vroči pogled na zaprta vrata svoje kočice, nato pa skloni glavo. Pot v dolino se je pričela.

Gospod Henrik koraka za konjem; vedno postaja in gleda čez skalnato dolino. Ko zopet prične iti, maje z glavo. Videti je bilo, kot bi nekaj pričakoval in da ni prišlo.

Mirno in varno gre na gore navajeni konj po robatem potu; kadar je prišla kaka poševna kamenita plošča, tedaj se je nagnil nazaj in je zdrsel po naprej iztegnjenih kopitih. Spočetka je imel hlapec, ki ga je vodil, lahko delo. Nепrestano govori in prav nič ga ne moti, da mu Hajmo ne odgovarja. S posebno važnostjo pripoveduje čudno zgodbo o Eggebauerici.

Najprej je povedal, kar je prejšnji večer izvedel od dekle. — In danes zjutraj, — pripoveduje dalje, — sem srečal padarja. Od smeha je komaj mogel govoriti. In tedaj je prišlo, kar je bilo kmetici že davno potrebno. Znotraj je imela veliko bulo, tako veliko kot pest, in ko se je pretepala s svojim možem in je padla na tla v vsej dolžini, je nekaj počilo in bula je počila. Da! Kaj praviš!! In sedaj bo žena zdrava, ravno zato, ker ni dobila srčnega križa! In kmet! O, ti moj Bog! Sedaj gre okoli z glavo kot mernik. Ko je bila žena bolna, je imel vice, sedaj pa, ko je zopet zdrava, bo imel pekel. Ta zna udariti! E, že rajši ostanem samski, kot pa bi tako vzal.

Pridejo do gozda. Nizko višee veje, katerim se je moral Hajmo z glavo ogniti, ga izvlačejo iz njegove zatopljenosti. In ko njegove oči zopet enkrat ožive, se tudi pridno obračajo okoli.

(Dalje prihodnjic.)

V KOKAINSKI OMAMI

Turinski kirurg dr. Grazioli je bil eden izmed najbolj znanih italijanskih medicincev in je užival velik ugled kot praktik in znanstvenik. Pripada stari turinski patricijski rodbini, je poročen in oče dveh nedoletnih otrok. Že kakšnih 10 let je vodil v mestni okolici majhen, toda razkošno opremljen sanatorij, kjer je operiral svoje paciente in jih zdravil. Dela je imel že s svojo prakso veliko, a poleg tega je vsako leto izdal po nekoliko znanstvenih del in je z vneto sodeloval v strokovnih medicinskih listih.

Vsako popoldne se je odpravil v sanatorij in nihče se ni čudil, da je prihajal čisto šele v jutranjih urah domov, saj so mislili, da piše še pozno v noč svoje razprave. Pred par tedni pa se je nekaj zgodilo, kar je razkrilo čudno dvojno življenje, ki ga je vodil vsa leta.

V okolici Turina sta trčila dva avtomobila in orožniki so ugotovili, da je družba, ki se je peljala z avtomobilom, ki je zakrivil nesrečo (vse osebe je bilo lažje ranjenih), s šoferjem vred v napol pijanem stanju. V družbi so bile tri ženske. Njih pijanost pa ni izvirala od vina, temveč od kokaina, kakor je pokazala pobližja preiskava šoferjeve krvi. Policija ni rekla nič, začela pa je družbo, ki se je vozila v tem avtomobilu, opazovati. Kmalu so dognali, da zahaja zvečer v neko okolisko vilo. Napravili so tam nenadno preiskavo in so zalotili 25 oseb, domačinov in inozemcev, med njimi 16 žensk, v popolni kokainski omami. Vse so aretirali, a med aretiranci je bil tudi dr. Grazioli. Ugotovili so, da je dal sam zgraditi to vilo, in sicer nalašč, za mamilne in erotične orgije, ki jih je prirejal tu ponoči, dočim je podnevi napram družbi in svetu igral vlogo normalnega človeka. Vila je bila s skrivnim hodnikom zvezana z njegovim sanatorijem in je bila na vse mogoče načine zavarovana zoper nezadržane obiske, kar pa ni koristilo, da bi ji policija končno ne odkrila skrivnosti.

SMRT V MONGOLSKI STEPI

V nekdanjem ruskem muzeju v Harbinu je shranjen stari mongolski meč, o katerem je ondotno rusko časopisje pred kratkim poročalo, da je bil z njim obglavljen nekdanji nemški vojaški ataše v Pekingu, stotnik Rabe pl. Pappenheim, kateri je služboval tam v začetku vojske, nato pa brez sledu izginil. Na podlagi tega poročila je sedanji zastopnik Nemčije v Harbinu začel preiskavati, kaj se je pred 20 leti zgodilo s Pappenheimom, in dognal je to-le:

Leta 1915 je nemški vojaški ataše v Pekingu Rabe von Pappenheim sklenil organizirati četo prostovoljcev, ki bi šla skozi Mongolijo in puščavo Gobi do ruske sibirske železnice ter tam raztrčala tunel, važen most čez reko Noni in več drugih železniških naprav. Na ta način je stotnik Pappenheim hotel koristiti svoji nemški domovini, da bi Rusiji onemogočil dovoz orožja in streliva od vzhoda. Stvar je bila sicer zasnovana čisto skrivaj, vendar je za načrt zvedela ruska špijonaža.

Nekega dne je Rabe Pappenheim odrinil v družbi dveh

OBIŠČITE SLOVENIJO

EVHARISTIČNI KONGRES V LJUBLJANI

s tem, da se pridružite VELIKEMU IZLETU na slavnem ekspresnem parniku

BERENGARIA

19. JUNIJA (preko Cherbourga in Pariza)

Izletnike bo spremljal izvežban potniški spremljevalec. Karte je mogoče kupiti po Cunard White Star Odplačnem načrtu.

IZBORNI PROSTORI KUHINJA in ZABAVA Za podrobnosti vprašajte pri: Frank Sakser, Jr. SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 W. 18th Street, New York Cunard White Star Ltd.

heim odpotoval proti severu: ni pa vedel, da je mongolski knez Babudaba v ruski službi. Mongol je takoj sporočil ruskemu poslaništvu v Pekingu, da je prišla k njemu nemška ekspedicijska s takimi in takimi načerti.

Rusko poslaništvo je takoj sporočilo knezu, naj ekspedicijsko napade in vse člane pobije, strelivo, srebro in orožje naj kar sam obdrži za plačilo; Rusom naj odda le vse, kar je pisanega. Na podlagi tega načila je Babudab dal sporočiti svojim vojakom, ki si odšli s Pappenheimom, kaj naj store.

Usodnega dne je ekspedicijska marširala, nič hudega sluteč. Sprejaj so šli Nemci in Avstrijci, za njimi dolga vrsta kamel, zadnji pa je korakal sam Pappenheim. Mongolska straža pa je jezдила ob obeh straneh. Opoldne so počivali, Osem Evropejcev je ravno postavilo malo šotorišče, ko so opazili, da so jih mongolski spremljevalci, kateri so poskakali s konj v polkrogu obkolili. Preden so se Evropejci zavedeli, kaj se godi, so že začele pokati puške. Vseh sedem spremljevalcev je bilo takoj mrtvih. Pappenheim je bil ranjen, a je vendar streljal ter ranil dva Mongola. Naposled je tudi on obležal mrtev.

Mongoli so mrtva trupla najprej izropali ter jih nato sezgali na dveh grmadah. Nekaj dni kasneje pa so Mongoli pripeljali ruske črače cel tovor streliva ter nekaj knjig in zapiskov. Tako je izginila za Pappenheimom vsaka sled.

Čez 20 let je ruski časnikar v Harbinu javnost spomnil na usodo nemškega vojaškega atašea — z zvezi s starim mečem. O usodi te Pappenheimove ekspedicijske je Rus izvedel od ruskega emigranta Polikarpova, ki je tedaj bil tajnik ruskega poslaništva v Pekingu ter tudi sodeloval v tej zadevi. Ta Polikarpov je ruskega časnikarja seznanil tudi z nekim avstrijskim inženirjem, kateri je leta 1915 bil v ruski službi. Ta dva sta oddalec sodelovala v ruski aferi. Pojasnila sta lahko, da Pappenheim ni bil obglavljen s tistim mečem, marveč, da je padel v boju.

Da je Pappenheim mrtev, to so Nemci vedeli. Pekinško poslaništvo mu je že postavilo spomenik. Danes pa se natančno ve, kako je umrl v daljnih stepah notranje Azije.

DVOBOJ JE ODKLONIL

Pariz ima zopet majhno senzacijo. Nedavno sta se bila sprla sin francoskega senatorja Henry de Jouvenel, Betrand de Jouvenel in filmski avtor Duvivier. Jouvenel je zaradi tega pozval Duviviera na dvoboj. Par dni potem so se oglašili pri njem zastopniki avtorja, naglašujoč, da odklanja dvoboj, ki ga smatra za zastareni način poravnave tega spora. Glede na to je Jouvenel izjavil zastopniku nekega lista,

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJABNILA ZA POCVANJE

SHIPPING NEWS

- 27. aprila: Lafayette v Havre, Rex v Genoa
- 3. maja: Majestic v Cherbourg
- 4. maja: Champlain v Havre
- 5. maja: Washington v Havre, Berengaria v Cherbourg
- 10. maja: Bremen v Bremen
- 11. maja: Paris v Havre, Conte di Savoia v Genoa
- 15. maja: Aquitania v Cherbourg
- 17. maja: Europa v Bremen, Saturnia v Trst
- 18. maja: Ile de France v Havre
- 22. maja: Majestic v Cherbourg, Manhattan v Havre
- 25. maja: Champlain v Havre, Rex v Genoa
- 28. maja: Bremen v Bremen
- 29. maja: Berengaria v Cherbourg
- 29. marca: Berengaria v Cherbourg, Bremen v Bremen
- 30. marca: Paris v Havre, Stuttgart v Hamburg, Rex v Genoa
- 5. aprila: Olympic v Cherbourg, Europa v Bremen
- 6. aprila: Champlain v Havre
- 10. aprila: Washington v Havre
- 12. aprila: Majestic v Cherbourg
- 13. aprila: Ile de France v Havre, Conte di Savoia v Genoa
- 19. aprila: Berengaria v Cherbourg, Bremen v Bremen
- 20. aprila: Roma v Trst, Paris v Havre
- 24. aprila: Manhattan v Havre
- 26. aprila: Europa v Bremen, Aquitania v Cherbourg

da iskreno obžaluje ta figurski korak Duviviera, ki se boji z njim krizati sabljo. Zli se mu, da Duvivier nima zadosti tradicije in da si na jasnem, kaj pomeni odklonitev poziva k dvoboju. Povedal je tudi, da bo ob prvi priliki nasprotnika javno oklofotal, da mu na ta način dokaže, kako malo ga cenijo, če se sploh more Duviviera ceniti.

MUHASTA SREČA

Čudno srečo v igri ima neki Edward Robson iz Londona. Lansko leto je posetil igralnico v Monte Carlu pol ure pred odhodom svojega vlaka. V četrt ure je stavil in zaslužil "malenkost" 400,000 frankov. Na hitrico je denar preštel in je komaj še dosegel vlak. Te dni, baš na obletnico tega dogodka, je Robson stopil v monte-carloško igralnico pod istimi pogoji. V nekoliko minutah je izgubil vse, kar je imel pri sebi. Že je hotel oditi, ko se je srečal z nekim prijateljem iz Londona, od katerega si je izposodil 1000 fr. Stavil je na številko 17, in sicer nekaj kratki zaporedoma in dobival. Komaj je še ujel vlak, ki je odpeljal njega in njegov "čisti dobiček" v znesku 300,000 fr. proti domu.

OSEMURNI DELOVNIK V KANADI

Ottawa, Kanada, 25. marca. Poslanska zbornica je danes sprejela predlog glede osemurnega delovnika. Predlog delavskega poslancega Heapsa glede šesturnega delovnika in tridseturnega delovnega tedna je bil zavrnjen.

NEWYORŠKI ŠTRAJKARJI PRI ŽUPANU

Pri veliki National Biscuit Company v New Yorku so zastavkali delavci ter so poslali k županu La Guardiji deputacijo, da bi mu pojasnila položaj. Ko so dospeli odposlanci mestno hišo, jim je bilo rečeno, da je župai zelo zaposlen in da jih ne more sprejeti. Delegati so odgovorili, da si bodo delavci to dobro zapomnili pri prihodnjih občinskih volitvah.

Ali imate Koledar za l. 1935

Za 50 centov dobite

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA — POVESTI, ČLANKI IZ ZEMLJEPISJA, ZGODOVINE IN NARAVOSLOVJA. — POLEG TEGA SPISOV DVEH NAŠIH PISATELJEV TROHE IN RUPNIKA; ŠALJIVKE BUKOVINSKEGA.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York, N. Y.

Pošljite naročilo še danes!